

Krystian Koliński

Streszczenie rozprawy doktorskiej:

Potencjał odporności małych lokalnych rynków pracy w Polsce

The Resilience Capacity of Small Local Labour Markets in Poland

Słowa kluczowe: rynek pracy, koncepcja odporności, małe lokalne rynki pracy,

Dynamiczne przemiany społeczno-gospodarcze, które wpływają na funkcjonowanie współczesnego świata dotyczą również rynków pracy. Zmiany te wynikają głównie z rozwoju gospodarczego, który prowadzi do przechodzenia od tradycyjnych form organizacji i zarządzania do nowoczesnych, które są nastawione na efektywność, innowacyjność i konkurencyjność. Na funkcjonowanie rynków pracy istotny wpływ miały także procesy umiędzynarodowiania i integracji europejskiej, jak również różnego rodzaju kryzysy (np. pandemia COVID, wojna w Ukrainie) czy zmiany preferencji konsumentów.

Rosnąca popularność badań prowadzonych w świetle koncepcji odporności (ang. *resilience*) wskazuje na potrzebę przeciwdziałania szokom oraz analizowania umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami przez konkretne systemy, jakimi mogą być regiony czy rynki pracy. Pomimo rosnącego zainteresowania tego typu badaniami, wciąż nie ma wielu analiz dotyczących skali lokalnej, która odgrywa kluczową rolę w procesach adaptacyjnych i przeciwdziałaniu przyszłym szokom.

Głównym celem przeprowadzonego postępowania badawczego było określenie poziomu potencjału odporności małych lokalnych rynków pracy w Polsce oraz identyfikacja uwarunkowań, które go kształtują. W ramach celu głównego określono pięć celów szczegółowych, którym przypisano pytania badawcze.

Postępowanie badawcze rozpoczęto od przeprowadzenia studiów literaturowych, które pozwoliły uporządkować aktualny stan wiedzy na temat rynków pracy oraz koncepcji odporności, a także określić lukę badawczą i cele pracy. Następnie przeprowadzono delimitację LRP, która miała pozwolić na identyfikację ich zasięgów i układu przestrzennego, a także na wyróżnienie kategorii wielkościowych LRP. Celem klasyfikacji było wyodrębnienie grupy najmniejszych jednostek. To właśnie one stały się przedmiotem dalszych analiz dotyczących odporności rynków pracy.

Kolejny etap prac nad dysertacją stanowiła konstrukcja autorskiego wskaźnika potencjału odporności małych LRP w Polsce. Opisuje on cechy tych rynków, które w sposób pośredni lub bezpośredni odnoszą się do ich funkcjonowania. Dzięki zastosowaniu wskaźnika możliwe było poznanie zróżnicowania przestrzennego zjawiska oraz wyznaczenie jednostek do

pogłębionych analiz. Spośród małych LRP do badań w ramach studiów przypadków wybrano po dwie jednostki z grup charakteryzujących się bardzo niskim oraz bardzo wysokim poziomem odporności. W ramach celu głównego za istotne uznano również zidentyfikowanie uwarunkowań kształtujących poziom odporności. W związku z tym, na terenie wybranych rynków pracy przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione (IDI), a interpretacja ich wyników pozwoliła na realizację tego założenia. Wywiady dały również możliwość diagnozy działań oraz inicjatyw, które można uznać za dobre praktyki sprzyjające budowaniu odporności małych LRP.

Na podstawie wyników uzyskanych podczas przeprowadzonych wywiadów udało się także sformułować zestaw rekomendacji dla decydentów odpowiedzialnych za funkcjonowanie małych LRP wspierających podejmowanie działań sprzyjających wzmocnieniu ich odporności. Rekomendacje mają charakter aplikacyjny i stanowią próbę przełożenia zidentyfikowanych w badaniach jakościowych dobrych praktyk na szerszy kontekst funkcjonowania małych LRP.

Pracę zamyka diagnoza obszarów, wymagających dalszych badań dotyczących delimitacji, funkcjonowania małych LRP i ich aktorów, a także budowania odporności i metod jej pomiaru.